

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

20 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Boico Victor și Plămădeală Ghenadie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Harti Vladislav, prin care solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Ganu Eduard Xxxx, xxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 22.11.2021 – 28.12.2021;

Instanța de apel: 24.01.2022 – 19.04.2022;

Instanța de recurs: 08.09.2022 – 20.02.2023.

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 decembrie 2021, Ganu Eduard a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și în baza acestei Legi i s-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată în procesul penal de către partea vătămată Salagor Liudmila cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune și s-a încasat de la Ganu Eduard, în folosul părții vătămate Salagor Liudmila suma de bani în mărime de 1000 (o mie) lei - cu caracter de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

În rest, acțiunea civilă înaintată în procesul penal de către Salagor Liudmila cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Prin sentință a fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, în perioada de timp de la 21 mai 2021 până la 17 iunie 2021, Ganu Eduard, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane și însușirii lor ulterioare, în timp ce efectua lucrări de reparație pe teritoriul gospodăriei cet. Salagor Ludmila, amplasate pe str. Xxxx nr. xx din mun. Xxxx, acționând cu intenție, conștientizând că nu este observat de nimeni, din garaj, pe ascuns, a sustras un laser electric la prețul de 10 000 lei, un gater de model „Bosh” la prețul de 3000 lei și un rotopercutor de model „Procraft” la prețul de 1000 lei, bunuri cu care a părăsit locul faptei infracționale, cauzându-i astfel părții vătămate Salagor Liudmila o daună materială considerabilă în sumă totală de 14000 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Ganu Eduard a comis *furtul*, adică *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, infracțiune prevăzută la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal.

2.1. Subsecvent, în cadrul ședinței de judecată și până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul Ganu Eduard a declarat personal, prin înscris autentic, că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, și-a recunoscut vina, nesolicitând administrarea de noi probe, solicitând astfel examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la urmărirea penală, pe care le recunoaște și asupra cărora nu are obiecții.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Oleg Vrabii în numele inculpatului, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să îi fie aplicată pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

3.1. În motivarea cererii de apel a invocat că instanța de fond în sentința pronunțată - indiferent de procedura simplificată de care a beneficiat inculpatul - urma a analiza și a expune nemijlocit toate problemele esențiale care au fost supuse spre judecată, atât de către partea acuzării, cât și de partea apărării.

Mai mult, urma fi delimitat faptul dacă i-au fost sau nu cauzate părții vătămate daune în proporții considerabile - în sensul dacă utilajele care au fost sustrase au sau nu o asemenea valoare precum le-a declarat partea vătămată - în acest sens nu este la dosar vre-un bon de plată care ar proba evaluarea acestora.

La fel, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de judecată în conformitate cu art. art. 7, 75, 76 din Codul penal, nu a ținut suficient cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, or inculpatul a contribuit activ la returnarea bunurilor ce au fost gajate la descoperirea în ansamblu a infracțiunii, cât și își recunoașterea vinovăția.

Totodată, urmează a fi reținut comportamentul inculpatului, care se căiește sincer și îi pare rău de cele comise, fapt menționat de el personal și în cadrul ședinței.

Respectiv pentru fapta a cărui prejudiciu nerestituit constituie 1000 lei, apelantul a considerat că este inechitabilă aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni.

Mai mult, în vederea atingerii scopului legii penale corectării și reeducării inculpatului - cât și un beneficiu suplimentar acordat societății, urma a-i fi stabilită o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității dat fiind faptul circumstanțelor atenuante menționate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2022, a fost admis, inclusiv din oficiu conform art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, apelul avocatului Vrabii Oleg în numele inculpatului, sentința casată parțial, în latura penală și pronunțată, în această parte, o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Procesul penal în privința lui Ganu Eduard recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, se încetează în temeiul art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 30 ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, deși potrivit cerințelor apelului părții apărării se solicită aplicarea în privința inculpatului a unei alte categorii de pedepse, instanța, va casa sentința inclusiv din oficiu, or, speței îi este aplicabilă instituția amnistiei.

Conform art. 332 Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. În cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova. Concomitent cu încetarea procesului penal, instanța ia măsurile respective prevăzute în art. 54 și 55 Cod penal, precum și decide asupra chestiunilor prevăzute în art. 285 alin. (6). Sentința de încetare a procesului penal poate fi atacată cu apel sau, după caz, cu recurs în instanța ierarhic superioară, în modul prevăzut de prezentul cod. În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4) încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

Potrivit art. 350 Cod de procedură penală, dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează

procesul penal în cauza respectivă. O dată cu încetarea procesului penal, instanța decide și asupra chestiunilor prevăzute în art. 285 alin. (6). Copia de pe sentința de încetare a procesului penal se înmânează părților și persoanelor interesate, explicându-li-se modul și ordinea de atac.

Astfel, reflectând prin prisma prevederilor art. 1 și 2 al Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu Aniversarea a XXX-a de la Proclamarea Independenței Republicii Moldova, instanța de apel a reținut că, legiuitorul estimând *in abstracto* pericolul social al infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) Cod penal, a stabilit în calitate de sancțiune închisoare de până la 4 ani, infracțiunea făcând parte din categoria celor mai puțin grave.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că, la cazul dedus judecății sunt întrunite condițiile stabilite de art. 1 și 2 a Legii nr. 243 privind amnistia.

Pentru motivele expuse supra, deși vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, este adevărată, instanța de apel a încetat procesul penal, în privința inculpatului.

Or, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei, precum și altor consecințe ale condamnării.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Harti Vladislav, care indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, prin care potrivit prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, coroborat cu art. 107 alin. (1) Cod penal, inculpatul Ganu Eduard, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, să fie liberat de executarea pedepsei în baza art. 2 din Legea nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova, în rest cu menținerea fără modificări a dispozițiilor deciziei.

5.1. În argumentarea celor solicitate invocă că, aplicarea amnistiei cu emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal nu se regăsește în conținutul art. 391 Cod de procedură penală.

Emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal pe motivul aplicării amnistiei este exclusă de următoarele acte normative:

- prevederile art. 396 pct. 4) Cod de procedură penală, care stabilește că, în cazul încetării procesului penal, urmează a fi revocate măsurile de asigurare a acțiunii civile și a eventualei confiscări speciale, fapt care nu poate fi acceptat în cazul aplicării amnistiei, or, prevederile amnistiei se răsfrâng doar asupra pedepselor și măsurilor de

constrângere cu caracter educativ, nu și asupra bunurilor ce urmează a fi confiscate, acțiunii civile, măsurilor de siguranță...;

- art. 107 alin. (1) Cod penal, care stabilește că amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea pedepsei, astfel, pe caz urmând a fi constată vinovăția persoanei în comiterea faptei incriminate cu absolvirea de la executarea pedepsei, fapt care nu este posibil în cazul încetării procesului penal.

- însăși Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prevede doar absolvirea de pedeapsa penală a inculpatului, nu și respingerea pretențiilor materiale ale victimei față de inculpat, confiscarea sau distrugerea obiectelor infracțiunii.

- art. 389 Cod de procedură penală, unica normă procesuală care permite a recunoaște persoana culpabilă de comiterea unei infracțiuni (art. 285 alin. (2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală).

Pentru aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate, acestea urmează să fie liberate/absolvite de executarea pedepsei, or adoptarea unei soluții de încetare a procesului penal este contrară situației prevăzute la art. 8 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care prevede posibilitatea absolvirii inculpatului de la executarea pedepsei principale, însă nu și a pedepsei secundare - dacă sancțiunea normei prevede și pedeapsa complementară care unnează a fi aplicată inculpatului și poate fi făcută doar la emiterea unei sentințe de condamnare.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea încetării procesului penal în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal în temeiul art. 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 30 de ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și dispunerea rejudecării cauzei, în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată (*art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală*).

Din raportarea jurisprudenței naționale la cea a CtEDO rezultă că în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile ce urmează să le soluționeze instanța de apel, hotărârea acesteia urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, or eroarea de drept admisă în cadrul unei proceduri precedente, afectează echitatea procedurii și instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură admisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar, art. 6 CEDO este încălcat (hotărârea CtEDO *Leoni versus Italia*).

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de

procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora sa pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanță de recurs.

Din conținutul recursului ordinar declarat de procuror, se constată temeiul pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Colegiul penal lărgit atestă, că criticele procurorului, în esență, se referă la deficiențele părții dispozitive a decizie pronunțate de instanța de apel, relevând că instanța vădit greșit a formulat soluția, fiind în fond de acord cu aplicarea, în prezența

speță a Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința inculpatului Negura Ivan.

Verificând criticele expuse de recurent, în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt întemeiate, este incident cazul de casare invocat de procuror, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece instanța de al doilea grad de jurisdicție judecând cauza în ordine de apel, a adoptat o decizie care nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar dispozitivul hotărârii este expus neclar, erori de drept ce nu pot fi corectate în prezenta procedură, or instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale.

Potrivit dispozitivului decizie Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2022, s-a dispus: *„Procesul penal în privința lui Ganu Eduard recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) din Codul penal, se încetează în temeiul art. 2 a Legii nr. 243 din data de 24 decembrie 2021, privind Amnistia în legătură cu Aniversarea a XXX-a de la Proclamarea Independenței Republicii Moldova.”*

Colegiul penal lărgit menționează că la 24 decembrie 2021 a fost adoptată și la 31 decembrie 2021 a intrat în vigoare Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în continuare Legea nr. 243.

În corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.*

În acest sens, Colegiul penal lărgit notează că, instanța de apel la adoptarea soluției în speță nu a ținut cont că, pronunțarea unei sentințe (hotărâri) de încetare a procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, când *„există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală”*, poate avea loc doar dacă pe parcursul judecării cauzei, în ședința preliminară, se constată aplicabilitatea Legii nr. 243, iar inculpatul își manifestă acordul privind încetarea procesului penal în privința sa, în baza acestui temei.

Acest fapt, rezultă din contrapunerea și interpretarea prevederilor art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, ce stipulează că *„Dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă”*, precum și a art. 332 alin. (1), (5) Cod de procedură penală, care prevede că *„(1) În cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza*

respectivă. (5) În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit”, art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că „Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod”, și art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, care prevede că „Urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia”.

În ipoteza în care în procesul judecării cauzei, după ședința preliminară, inclusiv la faza judecării apelului, instanța de judecată constată aplicabilitatea Legii nr. 243, atunci instanța de judecată care examinează cauza, poate pronunța în privința inculpatului, fie o sentință de achitare conform prevederilor art. 390 Cod de procedură penală, dacă se constată nevinovăția inculpatului, fie o sentință de condamnare, conform prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea acesteia în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării parțiale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Harti Vladislav, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2022, în latura penală, în cauza penală privindu-l pe *Ganu Eduard Xxxxx*, și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale deciziei contestate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată semnată la **28 februarie 2023** și pronunțată integral la **31 martie 2023**.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Boico Victor

Plămădeală Ghenadie